

Úvodní stránka>Finance a finanční nároky>Zajištění majetku při nároku v jiné zemi EU

V oblasti občanskoprávní budou podle práva EU pokračovat probíhající řízení a řízení zahájená před koncem přechodného období. Portál e-Justice bude na základě vzájemné dohody se Spojeným královstvím uchovávat příslušné informace týkající se Spojeného království do konce roku 2024.

Zajištění majetku při nároku v jiné zemi EU

Gibraltar

1 Jaké druhy opatření existují?

Soudní příkaz (*injunction*) je soudní rozhodnutí, které vyžaduje, aby některá strana buď podnikla určité kroky, nebo se zdržela určitého jednání. Předběžným soudním příkazem je rozhodnutí vydané před zahájením soudního řízení o žalobě. Žalobce se může domáhat ochrany svého postavení v průběhu soudního řízení, nebo dokonce před zahájením řízení, a to podáním návrhu na vydání předběžného soudního příkazu, jehož cílem je zabránit žalovanému, aby jednal způsobem, který by žalobce poškodil.

Existují rovněž dva zvláštní druhy soudních příkazů, o něž může žalobce požádat v případě rizika, že žalovaný podnikne kroky k zničení důkazů nebo zmaření rozsudku, který žalobce získal. Prvním je příkaz k prohlídce, který vyžaduje, aby žalovaný umožnil prohlídku svých prostor za účelem vyhledání dokumentů nebo majetku; druhým je příkaz k zajištění, který žalovanému zakazuje nakládat s majetkem nebo jej přemísťovat mimo jurisdikci.

Jestliže žalobce žádá o zaplacení určité peněžní částky (např. dluhu nebo náhrady škody), může soud žalovanému nařídít, aby provedl předběžnou platbu s ohledem na částku, kterou bude muset žalovaný případně zaplatit, aby se zabránilo nesnázím žalobce v důsledku případné prodlevy při vydávání soudního rozhodnutí.

Žalovaný může čelit riziku, že i v případě zamítnutí žaloby a uložení náhrady nákladů žalobci nebude možné vymáhat příkaz k náhradě nákladů. Za účelem ochrany žalovaného může soud za určitých okolností nařídít žalobci, aby složil jistotu k náhradě nákladů, obvykle zaplacením určité peněžní částky soudu. Nejvyšší soud (Supreme Court) má pravomoc nařídít předběžná opatření na podporu řízení v jiné jurisdikci, je-li to účelné. Může rovněž vydat „celosvětově platný příkaz k zajištění“, který se vztahuje na majetek v jiných jurisdikcích.

2 Za jakých podmínek lze tato opatření vydat?**2.1 Postup****Soudní příkazy (včetně příkazů k prohlídce a příkazů k zajištění)**

Soudní příkazy představují rozhodnutí soudu. V případě neexistence příkazu k prohlídce nebo příkazu k zajištění nemá žalobce obvykle povinnost umožnit prohlídku svých prostor nebo zdržet se promrhání svého majetku. Návrh na vydání příkazu k prohlídce nebo příkazu k zajištění se podává Nejvyššímu soudu. Navrhovatel musí plně a poctivě uvést veškeré podstatné skutečnosti, jichž by si soud měl být vědom (zejména v případě podání návrhu bez oznámení). Je třeba uvést také návrh usnesení s upevněním požadovaných opatření.

V případě předběžných soudních příkazů musí navrhovatel přijmout obvykle „protizávazek ohledně náhrady škody“ – příslib, že odpůrce odškodní za veškeré ztráty způsobené příkazem, jestliže se následně ukáže, že neměl být vydán (např. z toho důvodu, že navrhovatel nebyl v soudním řízení úspěšný). Návrh bez oznámení odpůrci lze podat v případě, že existuje náležitý důvod pro jeho nevyrozumění. Návrhy lze podat rovněž před tím, než žalobce předloží žalobní formulář, kterým se zahajuje hlavní řízení. Neexistuje formální požadavek na zastupování navrhovatele právním zástupcem při projednávání návrhu, navrhovatel však zpravidla potřebuje právní poradenství a zastupování za účelem podání takového návrhu.

Jakmile soud příkaz vydá, musí být vyhotoven a doručen odpůrci. Soudní úředníci nehrají při doručování a výkonu předběžných soudních příkazů žádnou roli. Příkazy k prohlídce však musí být provedeny podle zvláštních postupů. Musí být zpravidla doručeny „dohlízejícím právním zástupcem“, který je obeznán s příkazy k prohlídce a je nezávislý na právních zástupcích navrhovatele. Dohlízející právní zástupce vysvětlí příkaz k prohlídce odpůrci a upozorní jej na jeho právo požádat o právní poradenství. Dohlízející právní zástupce provede prohlídku nebo na ni dohlíží a podá zprávu o prohlídce právním zástupcům navrhovatele.

Předběžné platby a jistota k náhradě nákladů

Předběžné platby a jistota k náhradě nákladů mohou být poskytnuty na základě dohody stran, není-li však dohody dosaženo, je nutné obrátit se na soud. Návrh se podává předložením oznámení návrhu s připojenými písemnými důkazy. Návrh musí být doručen odpůrci, který může v odpovědi předložit důkazy. Pokud soud vydá rozhodnutí, stanoví formu a výši jistoty nebo platby, kterou je nutno poskytnout.

Náklady na získání příkazů

S ohledem na získání výše uvedených příkazů není stanoven pevný sazebník. Existují však zvláštní soudní poplatky za podání návrhu na vydání příkazu, které závisejí na tom, zda je návrh podán s oznámením odpůrci, nebo bez oznámení. Podrobné údaje o těchto poplatcích lze získat na podatelně Nejvyššího soudu (Supreme Court Registry) na adrese 277 Main Street, Gibraltar, tel. č. (+350) 200 75608.

Navrhovatel je povinen zaplatit odměnu svým právním zástupcům (a v případě příkazu k prohlídce dohlízejícímu právnímu zástupci), ačkoli náhrada těchto nákladů může být nakonec uložena odpůrci.

2.2 Hlavní podmínky

Veškerá nápravná opatření popsaná v tomto oddíle mají diskreční povahu a soud je neuloží, pakliže se domnívá, že by za daných okolností nebyla vhodná nebo přiměřená. V případě příkazů k prohlídce a příkazů k zajištění postupují soudy obvykle s větší opatrností, neboť se jedná o obzvláště přísná opatření.

Předběžné soudní příkazy

Při rozhodování o vydání předběžného soudního příkazu soud nejprve posoudí, zda žaloba vyvolává „závažnou otázku, která má být předmětem řízení“ (namísto toho, zda je „bezdůvodná nebo šikanózní“). Není-li tomu tak, bude příkaz odmítnut.

Pokud existuje závažná otázka, která má být předmětem řízení, soud poté zváží „poměr vhodnosti“. To zahrnuje otázku, zda by bylo horší požadovat po navrhovateli, aby se až do soudního řízení obešel bez soudního příkazu, nebo uložit žalovanému soudní příkaz. Při rozhodování o této otázce uváží soud následující záležitosti v tomto pořadí:

Bylo by pro žalobce v případě, že by v soudním řízení uspěl, přiměřenou nápravou přiznání náhrady škody? Je-li náhrada škody přiměřeným opatřením, bude příkaz odmítnut. Pokud by tomu tak nebylo (např. z důvodu nenapravitelné nebo nemajetkové újmy na straně žalobce), je třeba zvážit i zbývající otázky.

Zajišťuje křížový závazek žalobce s ohledem na náhradu škody žalovanému náležitou ochranu, pokud by v soudním řízení uspěl žalovaný? Jestliže by náhrada škody vedla k dostatečné ochraně žalovaného, počítá se obvykle ve prospěch předběžného soudního příkazu. Pokud se ostatní faktory zdají být rovnoměrně vyvážené, zachová soud současný stav. Tato skutečnost zpravidla hovoří pro vydání předběžného soudního příkazu.

Uvážit lze další sociální nebo ekonomické faktory, jako je dopad vydání či odmítnutí příkazu na zaměstnání nebo dostupnost léčivých přípravků.

V krajním případě může soud vzít v úvahu relativní důvody argumentace stran, avšak pouze tehdy, je-li možné jednoznačně stanovit, že argumenty jednoho účastníka řízení jsou mnohem pádnější než argumenty druhého účastníka.

Příkazy k prohlídce

Příkaz k prohlídce může být vydán za účelem zajištění důkazů nebo majetku relevantního pro soudní řízení. Podmínky pro získání příkazu k prohlídce jsou přísnější než u jiných druhů soudních příkazů a soud příkaz nevydává, pokud navrhovatel neprokáže, že jsou splněny všechny tyto podmínky:

Proti žalovanému existuje velmi silný *prima facie* důvod (*fumus boni juris*).

Činnosti žalovaného, které vedou k soudnímu řízení, způsobují žalobci vážnou skutečnou nebo potenciální újmu.

Existují jasné důkazy o tom, že žalovaný má usvědčující dokumenty nebo materiály.

Existuje „reálná možnost“ nebo „pravděpodobnost“, že příslušné dokumenty nebo materiály zmizí, nebude-li soudní příkaz vydán.

Příkazy k zajištění

Soud má pravomoc vydat příkaz k zajištění, je-li to „spravedlivé a vhodné“. Příkaz k zajištění nebude vydán, pokud žalobce neprokáže, že jsou splněny všechny níže uvedené podmínky:

Žalobce má hmotněprávní důvod žaloby, pro který jsou příslušné gibraltarské soudy.

Žalobce má proti žalovanému „dobře zdůvodnitelný argument“ (good arguable case).

Existují důvody se domnívat, že žalovaný má v dané jurisdikci majetek.

Existuje „reálné riziko“, že žalovaný bude nakládat s majetkem způsobem, který znamená, že rozhodnutí nelze vykonat (např. majetek zcizí nebo jej z dané jurisdikce přemístí).

Soud bude postupovat zvláště obezřetně před tím, než vydá příkazy k zajištění na podporu zahraničních řízení, zejména pokud se příkaz k zajištění překrývá s jakýmkoli příkazem k zajištění vydaným zahraničním soudem, u něhož probíhá hlavní řízení, nebo je s ním v rozporu, nebo pokud zahraniční soud odmítl majetek zajistit.

Soud celosvětově platný příkaz k zajištění nevydává, má-li odpůrce v dané jurisdikci dostatečný majetek, a musí zvážit, zda by takovýto příkaz bylo možné vykonat v zemích, v nichž má odpůrce majetek.

Předběžné platby

Soud může žalovanému nařídit, aby provedl předběžnou platbu, pouze tehdy, pokud žalovaný přiznal žalobci odpovědnost za uhrazení peněžní částky, pokud již bylo ve prospěch žalobce rozhodnuto o peněžní částce, která má být určena později, nebo pokud je soud přesvědčen o tom, že v soudním řízení získá žalobce zpět „významnou peněžní částku“ (nebo v případě žaloby týkající se vlastnictví pozemku platbu v souvislosti držbou pozemku ze strany žalovaného). V případech osobní újmy lze platbu nařídit pouze tehdy, pokud závazek žalovaného uhradí pojišťovna, nebo je-li žalovaným veřejný subjekt.

Jistota k náhradě nákladů

K nejběžnějším případům, kdy soud může žalobci nařídit složení jistoty, patří toto:

Žalobce pobývá mimo Evropskou unii a Evropskou zónu volného obchodu (Island, Lichtenštejnsko, Norsko a Švýcarsko) a v zemi, kde má žadatel bydliště, by bylo obtížné vymáhat náhradu nákladů.

Žalobcem je společnost či jiný subjekt zapsaný do obchodního rejstříku a existuje důvod domnívat se, že nebude s to uhradit náklady žalovaného, bude-li to nařízeno. (Při rozhodování, zda nařídit složení jistoty, vezme soud v úvahu skutečnost, zda byl nedostatek finančních prostředků žalobce způsoben jednáním žalovaného.)

Žalobce změnil adresu s cílem vyhnout se následkům soudního sporu, nebo v žalobním formuláři neuvedl správnou adresu.

Žalobce podnikl ve vztahu ke svému majetku kroky, které ztěžují výkon příkazu k náhradě nákladů.

Soud vydá příkaz pouze tehdy, pokud se ujistí, že je to za všech okolností odůvodněné. Soud zváží, zda je návrh na složení jistoty použit k zatažení skutečného nároku a zda má žaloba přiměřenou naději na úspěch.

Soud má rovněž pravomoc nařídit, že jistotu musí poskytnout:

strana, která není účastníkem řízení a která financuje žalobu výměnou za podíl na výtěžku z řízení, nebo která si vyhradila právo podat žalobu na žalobce s cílem zabránit riziku, že jí bude vystaven příkaz k náhradě nákladů, účastník řízení, který bez zjevného důvodu nedodržel soudní řád.

3 Účel a povaha opatření?

3.1 Jaké druhy majetku mohou být předmětem takových opatření?

Předběžné soudní příkazy

Příkaz může vyžadovat, aby jedna ze stran přijala určitá opatření nebo se zdržela určitého jednání ve vztahu k jakémukoli druhu majetku.

Příkazy k prohlídce

Příkaz k prohlídce vyžaduje, aby žalovaný povolil vstup do svých prostor, neumožňuje však navrhovateli vynutit si vstup násilím. V příkazu musí být uvedeny prostory, které mohou být předmětem prohlídky, a seznam položek, jež mohou osoby provádějící prohlídku kontrolovat, kopírovat a odebrat. Příkaz se může týkat pouze důkazů, které mohou být relevantní v řízení, nebo majetku, jenž může být předmětem řízení nebo s ohledem na něj může v rámci řízení vyvstat určitá otázka.

Standardní příkaz vyžaduje, aby žalovaný předal všechny položky uvedené v příkazu. Mohou-li být příslušné důkazy uchovávány v počítačích, musí být umožněn přístup ke všem počítačům v daných prostorách, aby mohly být prohledány, a musí být poskytnuty kopie všech nalezených relevantních položek.

Příkazy k zajištění

Soud může vydat příkaz k zajištění majetku odpůrce, který odpůrci zakazuje snížit jeho majetek v rámci jurisdikce pod stanovenou hodnotu, nebo příkaz k zajištění konkrétního majetku. Odpůrce však může nadále vynakládat stanovené částky na životní náklady a právní poradenství a zastoupení a příkaz může odpůrci povolit nakládání s majetkem v rámci běžného obchodního styku.

Standardní formou příkazu k zajištění je příkaz týkající se „maximální částky“, který uvádí, že se týká veškerého majetku odpůrce, a to až do uvedené hodnoty. Vztahuje se na jakýkoli majetek, s nímž může odpůrce sám nakládat, včetně majetku v držení nebo pod kontrolou třetí strany podle pokynů odpůrce. Obecný příkaz nebo příkaz týkající se „maximální částky“ se vztahuje na veškerý majetek, včetně movitých věcí a nemovitostí, vozidel, hotovosti a cenných papírů. Příkaz se vztahuje také na veškerý majetek nabytý po jeho vydání. Může upřesňovat konkrétní majetek, obchodní aktiva a bankovní účty, jež jsou předmětem zajištění. Společný bankovní účet nebude zmrazen, pokud na něj příkaz výslovně nevztahuje.

3.2 Jaké jsou účinky těchto opatření?

Žalovaný je upozorněn na to, že nedodržení předběžného soudního příkazu představuje pohrdání soudem, za něž může být žalovanému uložen trest odnětí svobody, pokuta nebo zabavení majetku.

Pokud třetí osoba umožní odpůrci nakládat s majetkem v rozporu s příkazem k zajištění, nejedná se nutně o pohrdání soudem. Jestliže však třetí osoba, která byla vyzooměna o příkazu k zajištění, vědomě napomáhá odpůrci při prodeji zajištěného majetku, dopouští se tato strana pohrdání soudem.

Navrhovatel by proto měl poskytnout kopie příkazu k zajištění třetím osobám, jako jsou například bankéři, účetní a právní zástupci odpůrce. (Standardní forma příkazu předpokládá, že se tak stane, a upozorňuje třetí osoby na možné postihy. Zahrnuje rovněž závazky navrhovatele týkající se úhrady přiměřených nákladů, které třetím osobám vznikly při plnění příkazu, a jejich odškodnění za související závazky.) I v případě doručení příkazu mohou banky a další třetí osoby uplatňovat práva na jistotu a započtení, která vznikla před vydáním příkazu k zajištění.

Příkaz k zajištění nepřiznává žalobci vlastnická práva vztahující se na zajištěný majetek. Právo podat žalobu za pohrdání soudem je obecně jediným nápravným opatřením, které má žalobce k dispozici. Smlouva, která byla uzavřena v rozporu se soudním příkazem, je protiprávní, a může být tudíž nevymahatelná ze strany osoby, která ví, že příkaz porušuje. Soud může mimoto někdy vydat samostatný soudní příkaz, který brání žalovanému v plnění smlouvy se třetí osobou. Vlastnictví však může být převedeno na základě protiprávní smlouvy, a jakmile byla taková smlouva provedena, není obvykle možné získat zpět majetek, který byl převeden.

3.3 Jaká je platnost těchto opatření?

Je-li vydáno rozhodnutí o předběžném opatření v přítomnosti účastníků řízení, může uvádět, že je účinné do doby hlavního soudního řízení, vynesení rozsudku nebo vydání dalšího příkazu soudu, nebo do konkrétního data. (Je-li příkaz je účinný „do doby vydání dalšího soudního příkazu“, nepozbývá platnosti, jakmile soud vynese rozsudek, nýbrž pouze tehdy, vydá-li rozhodnutí, které dotyčný příkaz výslovně nebo implicitně ruší.)

Předběžný soudní příkaz vydaný bez oznámení odpůrci obvykle trvá omezenou dobu, ojediněle déle než 7 dnů, a bude zapotřebí další soudní příkaz, aby opatření nadále platilo. Při vydání příkazu bez oznámení soud obvykle stanoví datum dalšího soudního jednání, jehož se může odpůrce zúčastnit a napadnout zachování příkazu. Standardní formulář příkazu k zajištění stanoví, že se použije až do dne dalšího soudního jednání nebo vydání dalšího příkazu.

4 Je možné podat proti těmto opatřením opravný prostředek?

Žalovaný nebo třetí osoba, již se předběžný soudní příkaz přímo týká, může kdykoli podat soudu návrh na změnu nebo zrušení příkazu (ačkoli návrh v souvislosti s příkazem k prohlídce, který již byl proveden, by měl obvykle počkat až do soudního řízení). Za účelem napadení příkazu vydaného bez oznámení není nutné čekat do dne dalšího soudního jednání. Žalovaný musí právní zástupce žalobce předem vyzoomět o návrhu. Návrh by měl být obvykle podán soudu, který příkaz vydal, a často jej projedná stejný soudce.

K důvodům, na jejichž základě může odpůrce takovýto návrh podat, patří: nesplnění jedné z podmínek příkazu, významná změna okolností, která ruší odůvodněnost příkazu, represivní účinek příkazu, nepřiměřený zásah do práv nevinných třetích osob a prodleva žalobce při pokračování v řízení. Pokud byl příkaz získán bez předchozího upozornění odpůrce, důvody pro zrušení nebo změnu příkazu zahrnují také nesplnění povinnosti žalobce sdělit soudu skutkové okolnosti při jeho získání a nedostatečné důkazy pro odůvodnění předběžného soudního příkazu bez předchozího oznámení.

Jestliže soud příkaz zruší, je odpůrce poté oprávněn uplatnit křížový závazek navrhovatele s ohledem na náhradu škody a požadovat odškodnění. Soud nařídí „šetření s ohledem na náhradu škody“, aby zjistil ztráty odpůrce, ačkoli to může být odloženo do doby hlavního soudního řízení nebo na později. Soud má rovněž pravomoc zrušit nebo změnit příkazy týkající se předběžných plateb a jistoty k náhradě nákladů a nařídít navrácení celé peněžní částky nebo její části zaplacené na základě příkazu.

Poslední aktualizace: 27/09/2021

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.